

Jeugdnota gemeente Waterland 2011-2014
Van wieg tot JOP

Ada van der Zwet, 10 april 2012

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. VISIE OP HET JEUGDBELEID	5
2. PUBLIEKE DOMEIN	6
2.1 Peuterspeelzaalwerk en kinderopvang	6
2.1.1 <i>Wet OKE</i>	6
2.1.2 <i>Wet Kinderopvang</i>	7
2.2 Onderwijs	7
2.2.1 <i>Passend onderwijs</i>	7
2.2.2 <i>Zorgstructuur op scholen</i>	8
2.2.3 <i>Lokale Educatieve Agenda</i>	9
3. OVERHEIDSDOMEIN	11
3.1 Jongerenparticipatie	11
3.1.1 <i>'Van consumeren naar participeren!'</i>	11
3.1.2 <i>Kindergemeenteraad</i>	11
3.2 Centrum voor Jeugd en Gezin	12
3.2.1 <i>Laagdrempelig inlooppunt</i>	12
3.2.2 <i>Opvoed- en opgroei praktijk</i>	13
3.2.3 <i>Sluitende aanpak</i>	16
3.2.4 <i>Monitoring CJG</i>	18
3.3 Jeugdzorg	18
4. PRIORITEITEN EN ACTIES	20
5. FINANCIËEL OVERZICHT	21
BEGRIPPENLIJST	22
BIJLAGE 1 EVALUATIE JEUGDNOTA 2007-2009	23
BIJLAGE 2 OVERZICHT JEUGDBELEID 2010	27
BIJLAGE 3 BESCHRIJVING WETGEVING	28
BIJLAGE 4 TABELLEN MET AANTAL JEUGDIGEN	30

INLEIDING

In 2007 is de jeugdnota 2007-2009 vastgesteld. De resultaten van de evaluatie van deze jeugdnota vindt u in bijlage 1. De afgelopen jaren is er veel veranderd in het jeugdbeleid. Hoog tijd dus voor een nieuwe jeugdnota. De jeugd staat namelijk weer hoog op de politieke agenda. Er was een programmaminister voor Jeugd en Gezin aangesteld in het vorige kabinet-Balkenende IV, die nieuwe wet- en regelgeving heeft ontwikkeld. Dit heeft gevolgen voor onze gemeente en ons lokale jeugdbeleid. De jeugdnota volgt het reeds ingezette jeugdbeleid. Voor zover dit ingezette beleid in 2010 is aangevangen, wordt dit in de activiteitenkaders met name genoemd, zodat de aansluiting van deze nota met de jeugdnota 2007-2009 geborgd is. In bijlage 2 vindt u een overzicht van het in 2010 ingezette dan wel voortgezette beleid.

Voor het integraal lokaal jeugdbeleid¹ is de gemeente verantwoordelijk. Binnen de kaders van het landelijke beleid en de wetgeving moeten wij zorgen voor samenhangend jeugdbeleid dat stimuleert dat zoveel mogelijk jeugdigen zo goed mogelijk opgroeien en zich ontwikkelen tot zelfstandige burgers. Gemeenten hebben van het rijk de regierol toebedeeld gekregen en dienen daarmee de samenwerking en afstemming tussen de verschillende lokale voorzieningen te bevorderen. Met de ontwikkeling van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) Waterland is hierop ingezet. Wij hebben in het jeugdbeleid nu alleen een preventieve en signalerende rol. Daarbij moeten wij met hulp van de algemene voorzieningen ernstige opgroei- en opvoedproblemen zo veel mogelijk voorkomen en anders de problemen tijdig signaleren. Één van de belangrijkste ontwikkelingen de komende periode is de overheveling van de jeugdzorg, die nu nog stadsregionaal georganiseerd is, naar de gemeenten. Deze ontwikkeling maakt het nu meer dan noodzakelijk om het preventieveld te versterken.

Speerpunten voor de komende periode zijn dan ook:

1. Versterken van het aanbod aan opvoed- en opgroei-ondersteuning en ontwikkelen van een wijkgerichte aanpak
2. Inzetten op deskundigheidsbevordering/netwerkvorming in het lokale veld
3. Doorontwikkelen van het CJG Waterland, waarbij we het gezin centraal stellen
4. Stimuleren van jongerenparticipatie

De inleiding beschrijft kort de wettelijke basis van het jeugdbeleid, de doelgroep en het belang van regionale samenwerking en vermeldt een leeswijzer.

Wettelijke basis

Het jeugdbeleid kent een complexe omgeving met vele actoren (instellingen, organisaties en particuliere personen) en diverse financiële stromen. Rijk, provincie en gemeente zijn voor verschillende delen verantwoordelijk. Daarnaast hebben organisaties een eigen verantwoordelijkheid voor de uitvoering.

¹ Volgens de definitie van de VNG is onder integraal jeugdbeleid te verstaan een beleid dat erin slaagt een samenhangend patroon van voorzieningen en regelingen voor jeugdigen tot stand te brengen, dat is afgestemd op hun wensen, behoeften en mogelijkheden en dat voor hen optimaal toegankelijk is.

Het belang van het kind staat in het beleid centraal, maar kinderen worden niet los gezien van hun ouders. De (landelijke) Nota Gezinsbeleid 2008 benadrukt de kracht van het gezin en het belang van opvoeding en opvoedingsondersteuning. De rol van de overheid wordt als volgt omschreven:

- de overheid eerbiedigt de privésfeer van burgers: een betrokken maar begrensde rol voor de overheid. Ouders zijn primair verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kinderen;
- wetgeving faciliteert de keuzevrijheid van gezinnen;
- de overheid schept voorwaarden zodat gezinnen beter toegerust zijn voor hun opvoedende taak;
- de overheid moet ingrijpen in het ouderlijk gezag als de veiligheid van het kind in het geding is en ouders geen hulp aanvaarden.

Een overzicht van de wetten die van belang zijn voor het jeugdbeleid staat in bijlage 3. Deze wetten en beleidsmaatregelen geven gemeenten nieuwe taken en verantwoordelijkheden. Meer dan voorheen staan wij voor de taak eigen jeugd- en onderwijsbeleid te ontwikkelen en de regie in het integrale jeugdbeleid te voeren. Jeugd- en onderwijsbeleid groeien meer en meer naar elkaar toe in een samenhangende jeugdketen.

De doelgroep

In het jeugdbeleid staat alle jeugd van -9 maanden tot 23 jaar centraal. In onze gemeente woonden in augustus 2010 4.696 jeugdigen van 0 t/m 23 jaar. Dit is circa 27% van de totale bevolking van de gemeente Waterland. De jeugdigen wonen verspreid over de tien kernen. In Monnickendam wonen veruit de meeste jeugdigen (2.671) en in Uitdam het minst (31). In bijlage 4 vindt u een overzicht met aantallen jeugdigen in onze gemeente (per kern).

Regionale samenwerking

De gemeente Waterland is een kleine gemeente met beperkte sturingsmogelijkheden en financiële middelen. Daarom kiest de gemeente voor de benadering: lokaal wat kan en regionaal wat moet. Op de onderwerpen waarvoor specifieke expertise nodig is of voor onderwerpen die de gemeentelijke schaal en verantwoordelijkheid overstijgen, zullen wij de krachten bundelen met onze buurgemeenten. De behoeften van de Waterlandse jeugd dienen daarbij uiteraard steeds als vertrekpunt.

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 beschrijven wij de visie die de basis vormt voor ons integraal jeugdbeleid. Vervolgens beschrijven de hoofdstukken 2 en 3 per domein de recente ontwikkelingen op landelijk, provinciaal of regionaal niveau, de huidige lokale situatie, gevolgd door de bijbehorende beleidsdoelstellingen en acties. In hoofdstuk 4 staat een overzicht van de acties met planning voor de komende 4 jaar. Tot slot is in hoofdstuk 5 het financiële kader opgenomen.

1. VISIE OP HET JEUGDBELEID

Wij vinden het belangrijk dat kinderen en jongeren gezond en evenwichtig opgroeien zodat zij als mondige, sociale en zelfredzame burgers in het leven staan en een bijdrage aan de -lokale- samenleving zullen leveren.

Het is de ambitie van de gemeente Waterland om samen met professionals die zich bezig houden met kinderen, jongeren en gezinnen voorwaarden te scheppen die ervoor zorgen dat kinderen en jongeren onder zo gunstig mogelijke omstandigheden opgroeien.

Opvoeden is kinderen helpen bij het opgroeien. Daarbij spelen volgens Jo Hermanns² steeds drie typen doelen een rol:

1. Assimilatie-doelen: kinderen leren hoe het hoort. Ook wel het *private domein* genoemd, de opvoeding door ouders.
2. Emancipatie-doelen: individuele ontwikkeling en talentontwikkeling. Dit is het *publieke domein* dat onderwijs en educatie omvat.
3. Participatie-doelen: actief een bijdrage leveren en meedoen aan de samenleving. Dit is onderdeel van het *overheidsdomein* dat een aanbod van algemene voorzieningen biedt.

Goed opvoeden is een evenwichtig stelsel van deze 3 typen opvoedingsdoelen. Het gaat voortdurend om keuzes: primair van ouders en (hopelijk in overleg) van andere opvoeders. Ieder kind is anders. De opvoeding moet dus bij ieder kind opnieuw uitgevonden worden. Ouders zijn verantwoordelijk voor de opvoeding en het bepalen van normen en waarden, waarbij ze rekening houden met behoeften en mogelijkheden van het kind. Vanuit het jeugdbeleid willen we ouders en jongeren versterken, stimuleren en ondersteunen. En indien nodig ingrijpen. Wat is dan de taak van ons als gemeente en de gesubsidieerde instellingen? Opvoeders helpen opvoeden. Dat wil zeggen vraaggestuurd en met respect voor de keuzes van ouders.

Internationale databases van effectieve interventies laten zien dat 'wijkgerichte zorg' veel meer rendement heeft dan institutionele zorg³. Het doel van wijkgerichte zorg is herstel van het gewone leven. Opvoeden is steeds meer een geïsoleerde gezinsverantwoordelijkheid geworden. Ouders hebben echter wel behoefte aan informele opvoedsteun. De wijkgerichte aanpak benadrukt het belang van de sociale opvoedomgeving en sociale steun.

Het CJG Waterland moet een onderdeel vormen van de lokale gemeenschap waar professionele partners te vinden zijn om de kwaliteit van de dagelijkse opvoeding te verhogen met een niet problematiserende attitude. Voor ons programma Alcohol & Drugs zijn we ook uitgegaan van de wijkgerichte aanpak door inspraakbijeenkomsten te organiseren in de verschillende kernen. Tegelijkertijd moet het CJG Waterland ook de mogelijkheid bieden om ingewikkeldere problemen wijkgericht op te lossen met respect voor eigen keuzes van opvoeders en jeugdigen. Om gezinnen daadwerkelijk te kunnen helpen, is het nodig om te investeren in de competenties van doortastende en alerte professionals.

² deeltijdhoogleeraar 'Opvoedkunde' aan de Universiteit van Amsterdam

³ Hermanns, J. (2009). Het opvoeden verleerd. Amsterdam: Vossiuspers UvA.

2. PUBLIEKE DOMEIN

Het publieke domein heeft tot doel de individuele ontwikkeling en talentontwikkeling van kinderen en jongeren te stimuleren. Met beleid op het gebied van onderwijs, kinderopvang en peuterspeelzaalwerk willen wij de ontwikkelingskansen voor kinderen en jongeren vergroten.

2.1 Peuterspeelzaalwerk en kinderopvang

Het veld van de kinderopvang en peuterspeelzalen is sterk in beweging. Er is een terugloop in de peuterspeelzalen⁴. Kinderopvang is de afgelopen jaren goedkoper geworden; steeds meer vrouwen blijven of gaan werken en er worden in sommige gebieden, waaronder de gemeente Waterland, minder kinderen geboren. De krappe openingstijden van peuterspeelzalen zijn veelal ongunstig om werkende ouders (die tevens recht hebben op kinderopvangtoeslag) aan de peuterspeelzaal te binden. Ook in de gemeente Waterland hebben de peuterspeelzalen het financieel moeilijk als gevolg van de maatschappelijke veranderingen en wijzigingen in wet- en regelgeving.

2.1.1 Wet OKE

Een belangrijk streven van de overheid is de sterke kanten van het peuterspeelzaalwerk te combineren met die van de kinderopvang. Per 1 augustus 2010 is de Wet Ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie (OKE) van kracht geworden. Deze wet is er voor bedoeld om:

- de kwaliteit van de peuterspeelzalen in grote lijnen tot het niveau van de kinderopvang te brengen. Er wordt één landelijk kwaliteitskader ingericht voor het peuterspeelzaalwerk. Nu wordt de kwaliteit nog bewaakt door gemeentelijke verordeningen;
- een goede zorgstructuur voor 0-4 jarigen te bereiken;
- taalachterstand terug te dringen, door de uitrol van Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) over grote delen van het peuterspeelzaalwerk en de kinderdagopvang. De doelstelling is dat in 2011 alle 2,5 tot 4 jarige doelgroepkinderen vier dagdelen per week kunnen deelnemen aan een VVE-programma gericht op ontwikkeling.

Het uitgangspunt is dat, door het realiseren van de kwaliteitsslag, peuterspeelzalen en kinderopvangcentra minder belemmeringen ondervinden om samen te werken en elkaar inhoudelijk kunnen versterken. Als gemeente zijn wij verantwoordelijk voor het voorschoolse deel van de VVE, terwijl scholen verantwoordelijk zijn voor het vroegschoolse deel. Alle betrokken partijen gaan de handen ineen slaan om samen te werken rond het jonge kind.

1. De wet OKE samen met het veld implementeren in de periode 2010-2012.

Acties:

1. Opstellen van een plan van aanpak voor de implementatie van de Wet OKE in de gemeente Waterland (beleidsmedewerker jeugd).
2. Met schoolbesturen, peuterspeelzalen en kinderdagverblijven gezamenlijk afspraken maken over de realisatie van een doorgaande lijn van consultatiebureau, peuterspeelzaal, kinderopvang en basisschool. Hierbij ligt de focus op de intensivering van onderling contact en informatie-uitwisseling tussen de professionals van de verschillende organisaties, zodat een warme overdracht mogelijk wordt (beleidsmedewerker jeugd).
3. Per 2011 aanpassen van de financiële bijdrage van ouders voor elk kind dat deelneemt aan voorschoolse educatie. Deze bijdrage mag niet hoger zijn dan de financiële ouderbijdrage bij maximale kinderopvangtoeslag (beleidsmedewerker jeugd).

⁴ Trends in en rondom peuterspeelzaalwerk, Sardes 2009.

2.1.2 Wet Kinderopvang

Per 1 januari 2010 is de Wet Kinderopvang (WKO) gewijzigd. De belangrijkste wijzigingen zijn de volgende:

- Er is nu één landelijk register in plaats van de gemeentelijke registers die er waren. Wij werken sinds augustus 2010 met het landelijke register.
- Gastouders zijn object van toezicht en handhaving geworden en moeten om die reden ook in het (landelijk) register opgenomen worden.
- Er wordt voortaan vooraf gecontroleerd of een houder voldoet aan de eisen. Alleen dan wordt deze opgenomen in het register. Tot 2010 was er sprake van onverwijld inschrijving.
- Per 1 januari 2012 worden ook de peuterspeelzalen aan het LRK toegevoegd.

2. Uiterlijk 2011 de wijzigingen van de Wet Kinderopvang doorvoeren.

Acties:

4. Aanpassen van het (handhaving)beleid en de werkprocessen aan de nieuwe regelgeving. Daarvoor wordt de modelverordening voor gemeenten van de VNG overgenomen (beleidsmedewerker jeugd). De wijzigingen betreffen:
 - Besluit registratie kinderopvang (na inspectie)
 - Opname kwaliteit Gastouderbureau
 - Wetsvoorstel OKE

2.2 Onderwijs

De beleidsterreinen onderwijs en jeugd zijn beiden sterk in beweging. Onderwijs maakt deel uit van het bredere lokale jeugdbeleid voor jeugdigen van 0-23 jaar.

De volgende ontwikkelingen die spelen in het onderwijsveld zijn gerelateerd aan het jeugdbeleid:

- Invoering passend onderwijs
- Ontwikkelen van een zorgstructuur op scholen
- Invoering van een Lokale Educatie Agenda (LEA)
- Ontwikkeling van Brede Scholen

De ontwikkelingen worden onderstaand in samenhang met elkaar behandeld.

2.2.1 Passend onderwijs

Het kabinet streeft naar het invoeren van een zorgplicht voor schoolbesturen in 2012. De zorgplicht vormt de basis van het wetsvoorstel passend onderwijs⁵. De zorgplicht verplicht schoolbesturen om een passend aanbod aan onderwijs(zorg) te doen voor elke leerling die bij de school wordt aangemeld of daar staat ingeschreven, het liefst zo thuisnabij mogelijk. Wanneer de school dat niet zelf kan bieden, doet de school een beroep op haar (zorg)partners in en om de school om dat passende aanbod wel te kunnen doen. Met passend onderwijs en passende zorg wordt bijgedragen aan het voorkomen van schooluitval; het behalen van een startkwalificatie door meer leerlingen; het voorkomen van criminaliteit en het minimaliseren van verwijzingen naar het speciaal onderwijs en naar de geïndiceerde jeugdzorg. Daarmee hebben meer leerlingen kans op een goede maatschappelijke positie en het leveren van een positieve bijdrage aan de samenleving.

⁵ Zie voor een toelichting op het wetsvoorstel Passend Onderwijs bijlage 3

In 2009 hebben de regionale Samenwerkingsverbanden (primair en voortgezet onderwijs) en de regionale expertise centra (REC's) een intentieverklaring ondertekend om intensief samen te werken ter versterking van de onderwijsinfrastructuur in de regio en ter voorbereiding van passend onderwijs en de invoering van de zorgplicht. Dit heeft onder andere geresulteerd in het strategisch beleidsplan "Zorgplan 2009-2013". In de intentieverklaring is opgenomen dat de samenwerkende partners uiterlijk in 2013 een sluitend stelsel van afspraken en arrangementen hebben gerealiseerd om alle kinderen en jeugdigen in de leeftijd van 3 tot en met 30 jaar een passend onderwijszorg traject te kunnen bieden. Daarnaast streven zij ernaar om één integraal loket voor onderwijszorg op te zetten en om de kwaliteit van passend onderwijs in de school te verhogen.

3. Samenwerkingsverbanden Waterland werken nauw samen en implementeren passend onderwijs in de regio Waterland in de periode 2009-2013.

Acties:

5. Monitoren van de uitvoering van het beleidsplan Zorgplan 2009-2013 (beleidsmedewerker lokale onderwijstaken).

2.2.2 Zorgstructuur op scholen

Onderdeel van het Zorgplan 2009-2013 is de implementatie van de zorgstructuur op basis- en middelbare scholen. Elke basisschool in onze gemeente moet een zorgteam hebben en de middelbare scholen een Zorg- en Adviesteam (ZAT)⁶.

Door de ZATs en de zorgteams is er een structurele samenwerkingsrelatie met het speciaal onderwijs, de zorgpartners en andere lokale zorgstructuren zoals het CJG, de veiligheidsnetwerken en de verwijzindex risicokinderen (VIR). Vanuit de ZATs en de zorgteams kan snel hulpverlening in gang gezet worden voor de leerling en/of ouders. Door de deelnemers in de zorgteams/ ZATs kunnen leerlingen/ouders snel toegeleid worden naar de zorg die beschikbaar is in het CJG en de (nu nog) geïndiceerde jeugdzorg.

Zorgstructuur in het voortgezet onderwijs

Veel leerlingen uit Waterland volgen voortgezet onderwijs op scholen buiten de gemeente. In de schooljaren 2009-2010 en 2010-2011 zijn de contacten met de deelnemers aan de ZATs op een aantal van deze scholen aangescherpt. In 2011 worden ook met de andere scholen duidelijke afspraken gemaakt. De leerplichtambtenaren krijgen meer en betere informatie over de leerlingen uit Waterland. Door het digitale verzuimloket krijgen wij ook automatisch de verzuimmeldingen.

Door het gebruik van het digitale Verzuimloket komen de meldingen direct bij de juiste leerplichtambtenaar. Voorheen meldde de school het verzuim bij de dichtstbijzijnde leerplichtambtenaar. Deze moest de leerling dan doormelden bij de leerplichtambtenaar van de woongemeente. Dit doormelden gebeurde vaak niet. Deze situatie kan nu niet meer voorkomen. Daardoor kunnen wij de scholen nu actief benaderen over leerlingen uit Waterland. Met de scholen en schoolbesturen zijn inmiddels nadere afspraken gemaakt over schoolverzuim, registratie en handhaving. De afspraken zijn vastgelegd in een protocol⁷.

⁶ Dit is een multidisciplinair overleg van vertegenwoordigers van de school en de zorgpartners om de onderwijs- en zorgbehoeften en het benodigde onderwijs-(zorg)arrangement voor een leerling goed te kunnen bepalen. Een ZAT en zorgteams zijn dus belangrijk voor (vroeg)signalering en toeleiding naar hulp.

⁷ Meer informatie over verzuim vindt u in het jaarverslag leerplicht 2010-2011 gemeente Waterland dat in september 2011 ter kennisname aan de raad zal wordt aangeboden.

Het Zorgadvies Team (ZAT) op het Bernard Nieuwentijt College functioneert nog niet optimaal. Het Bernard Nieuwentijt College is aangesloten bij het samenwerkingsverband v.o. Amsterdam. Dit samenwerkingsverband biedt ondersteuning voor professionalisering van een ZAT.

4. Verbetering van de zorgstructuur van het voortgezet onderwijs in 2010-2012.

Acties:

6. Leerplichtambtenaren geven uitvoering aan de meldingen zoals deze binnenkomen via het verzuimloket.
7. Leerplichtambtenaren informeren jaarlijks over de werkzaamheden in het kader van verzuim, verlof en geboden zorg via het Jaarverslag leerplicht.
8. Verbetering van het functioneren van het ZAT op het Bernard Nieuwentijt College met de ondersteuning van het samenwerkingsverband v.o. Amsterdam in 2011-2014 (CJG coördinator en leerplichtambtenaar).

Zorgstructuur in het basisonderwijs

Na onderzoek van het samenwerkingsverband is gebleken dat de zorg op de basisscholen in Waterland verbeterd kan worden door de zorgteams op de scholen te versterken. Met name als er sprake is van andere problematiek dan leerproblemen, zijn de meeste zorgteams onvoldoende toegerust. Met het toevoegen van schoolmaatschappelijk werk is een zorgteam in staat om meer problematiek aan de basis te herkennen en beter door te verwijzen. Bovendien is met schoolmaatschappelijk werk ook een directe link te maken naar het CJG. Per 2011 stellen wij schoolmaatschappelijk werk beschikbaar voor alle basisscholen in onze gemeente.

Daarnaast draagt de gemeente bij aan de zorgstructuur basisonderwijs en de werkzaamheden hierin van het samenwerkingsverband. De subsidieafspraken die hierover gemaakt zijn lopen af ultimo 2012. Voor de periode 2013 en verder moeten nieuwe afspraken worden gemaakt.

5. Aanbod van schoolmaatschappelijk werk op basisscholen vanaf 2011.

Acties:

9. Concrete afspraken maken met SMD en scholen voor de realisatie van schoolmaatschappelijk werk per 2011 (beleidsmedewerker jeugd).
10. Eind 2011 met de schooldirecties de inzet van schoolmaatschappelijk werk evalueren (beleidsmedewerker jeugd). Op basis van evaluatie afspraken maken voor structurele inzet van schoolmaatschappelijk vanaf 2012 (beleidsmedewerker jeugd).
11. Nieuwe afspraken maken over financiering van de zorgstructuur primair onderwijs vanaf 2013.

2.2.3 Lokale Educatieve Agenda

Het concept van de Lokale Educatieve Agenda (LEA) fungeert als inhoudelijke onderlegger bij de nieuwe bestuurlijke verhoudingen, waarbij gemeenten en schoolbesturen veel nauwer dan voorheen met elkaar samenwerken. Gemeenten moeten ervoor zorgen dat schoolbesturen en instellingen op basis van gelijkwaardigheid aan lokaal overleg kunnen deelnemen. Gezamenlijk wordt bepaald welke thema's prioriteit hebben, hoe aan deze thema's wordt gewerkt en wie waarvoor verantwoordelijk is. Dit wordt vastgelegd in een LEA, waar alle partijen zich aan committeren. Als gemeente zijn wij verplicht om minimaal één keer per jaar met de schoolbesturen te overleggen.

In verband met de gewijzigde wetgeving op het gebied van Kinderopvang en de Wet OKE moeten afspraken gemaakt worden over een aantal onderwerpen, te weten: deelname

voorschoolse educatie, resultaten vroegschool en doorstroom naar het basisonderwijs. Het LEA-overleg vormt daartoe een goed overlegplatform. Peuterspeelzalen zijn per 2010 overlegpartner in het verplichte jaarlijks bestuurlijk (LEA) overleg.

Wij willen tenminste één keer per jaar een LEA-overleg houden met schoolbesturen en kinderopvangorganisaties. Op deze manier wil de gemeente van onderaf onderwerpen aan laten dragen voor de LEA. Het doel is om de samenwerking tussen instellingen en scholen te versterken, zodat sprake is van intensieve uitwisseling van ervaringen en kennis.

Naast de LEA zijn wij als gemeenten ook bezig om een REA (Regionale Educatieve Agenda) op te zetten. Veel onderwerpen, zoals de zorgstructuur, zijn bovengemeentelijk; deze pakken we daarom regionaal op.

6. Uiterlijk een LEA en REA realiseren in 2014.

Acties:

12. een eerste LEA-overleg plannen in het najaar van 2011 (beleidsmedewerker onderwijs & inburgering).
13. Bijdragen aan het opzetten van een REA in de periode 2011-2014 (beleidsmedewerker lokale onderwijstaken).

3. OVERHEIDSDOMEIN

Het overheidsdomein heeft tot doel burgers in staat te stellen actief een bijdrage te leveren en mee te doen aan de samenleving. Vanuit het jeugdbeleid willen we ouders, kinderen en jongeren versterken, stimuleren en ondersteunen in het opvoeden en opgroeien. En indien nodig ingrijpen. In dit hoofdstuk beschrijven wij ons participatiebeleid, de ontwikkeling van het CJG Waterland en de ontwikkelingen in de Jeugdzorg.

3.1 Jongerenparticipatie

3.1.1 'Van consumeren naar participeren!'

In juni 2009 heeft de raad een amendement over het organiseren van extra projecten voor jongeren aangenomen bij de perspectievennota 2010. We hebben dit amendement gebruikt om:

- De ervaren overlast door (hang)jongeren te verminderen;
- De jongerenparticipatie door jongeren van 12+ te verbeteren en het aanbod aan opvoed- en opgroei-ondersteuning voor deze doelgroep te versterken. De projectvoorstellen voeren wij uit in plaats van het jeugddebat.

In augustus 2010 hebben wij de projectvoorstellen vastgesteld waarmee de jongerenwerker aan de slag is gegaan. De drie projectvoorstellen zijn:

1. Digitale community voor en door Waterlandse jongeren (Hyves)
2. Pimp my JOP (jongerenontmoetingsplek in de buitenruimte)
3. Participatiecampagne voor Waterlandse jongeren

Met deze projectvoorstellen maken wij in 2010/2011 een begin met het versterken van het aanbod en de infrastructuur voor jongeren. Verbinden en activeren zijn centrale punten binnen de projectvoorstellen. Verbinden van aanbod, van jongeren en hun omgeving, van jongeren onderling en verbinding van netwerkpartners. Het thema activeren richt zich op het stimuleren van jongeren om zelf initiatieven te ontplooiën, maar ook het activeren van netwerkpartners en bewoners om zelf initiatieven te nemen om op een goede manier met jongeren samen te leven.

7. Versterken van het aanbod en de infrastructuur voor jongeren in 2010-2014.

Acties:

14. Uitvoeren van de projectvoorstellen 'van consumeren naar participeren!' door een jongerenwerker in 2010/2011.
15. Plaatsen van JOP's in de gemeente in samenwerking met de afdeling Openbare Werken in 2010/2011 (beleidsmedewerker jeugd).
16. Versterken van samenwerking met de netwerkpartners in het jeugdveld (jongerenwerker).
17. Afhankelijk van de evaluatie van de uitvoering van de projectvoorstellen zoeken naar mogelijkheden voor structurele inzet van een jongerenwerker na 2011 (beleidsmedewerker jeugd).

3.1.2 Kindergemeenteraad

De kindergemeenteraad wordt in 2010-2011 in zijn huidige vorm uitgevoerd op de scholen in de kern Monnickendam. De afgelopen jaren is gebleken dat scholen het meewerken aan de

kindergemeenteraad als belastend ervaren, omdat het één van de vele projecten is waar ze aan meedoen naast de reguliere lesuren, die daarbij steeds meer in de knel komen. Na de evaluatie van de kindergemeenteraad in 2011 wordt bekeken of de kindergemeenteraad anders vorm gegeven moet worden en wat mogelijke alternatieven zijn.

8. Aanpassen van de vorm van de kindergemeenteraad vanaf 2011-2012.

Acties:

18. Uitvoeren van de kindergemeenteraad in de huidige vorm in 2010/2011 ((beleidsmedewerker jeugd).
19. Evaluatie van de kindergemeenteraad in 2011 (beleidsmedewerker jeugd).
20. Eventueel alternatieven bedenken en aanpassen van de vorm van de kindergemeenteraad in 2011 (beleidsmedewerker jeugd).
21. Uitvoeren van deze nieuwe vorm in het schooljaar 2011-2012 en verder (beleidsmedewerker jeugd).

3.2 Centrum voor Jeugd en Gezin

Op 6 april 2010 is de fysieke locatie van het CJG Waterland geopend in Swaensborch⁸. Op 1 april 2010 hebben wij een CJG coördinator aangesteld. Als gevolg van langdurige ziekte van deze coördinator is ter vervanging een coördinator aangesteld via de GGD en bekijken wij momenteel de manier van aanstelling van de CJG coördinator voor de toekomst. De CJG coördinator is samen met de beleidsmedewerker Jeugd verantwoordelijk voor de ontwikkeling van het CJG.

De beleidsplannen worden per hoofdfunctie van het CJG beschreven.

3.2.1. Laagdrempelig inlooppunt

De frontoffice bestaat uit de fysieke, telefonische en digitale toegang en het 'web' om het CJG, de plekken waar ouders en jeugdigen al komen. De focus ligt op 'erop uitgaan' (outreaching werken) en één goed aangekleed fysiek CJG in plaats van versnippering in alle kernen.

Fysieke toegang

Voor de korte termijn is het CJG gehuisvest in zorgcentrum Swaensborch in Monnickendam. Voor de huisvesting op de lange termijn (2014/2015) wordt het CJG betrokken bij de ontwikkeling van de brede school in de kern Monnickendam. Deze locatie steunt op draagvlak onder de kernpartners. In de startnotitie voor de brede school ontwikkeling is het CJG als mogelijke partner meegenomen.

In de periode 2011-2014 wordt gestart met de organisatie van (opvoed)spreekuren in wijksteunpunten van andere kernen.

Marken behoudt zijn eigen consultatiebureau, uitgevoerd door de huisartsenpraktijk. Door de jeugdverpleegkundige wordt onder andere gemeten en gewogen; hij/zij informeert ouders over opvoeden en opgroeien, beantwoordt hun vragen hierover en checkt de voortgang in de fysieke en sociaal emotionele ontwikkeling van het kind.. Voor één op één consulten met de jeugdverpleegkundige wordt apart tijd gereserveerd.

⁸ Meer informatie over het CJG Waterland vindt u in het werkplan 'Het CJG Waterland op Koers' dat in november 2009 is vastgesteld.

Outreaching werken

In 2010/2011 zijn informatiesatellieten in de vorm van folderborden ingericht op alle scholen. Voor 2011 is de doelstelling om de verbinding met de eerstelijnsvoorzieningen, zoals de huisartsen, kraamhulp en de verloskundigen te verstevigen en om ook daar informatiesatellieten in te richten.

De doelgroep jongeren 12-18 jaar willen wij bereiken door de inzet van een jongerenwerker. Jongeren kunnen het beste worden bereikt op de plekken waar ze al komen tijdens schooltijd en in hun vrije tijd. De jongerenwerker vormt de schakel met het CJG.

Digitale toegang

Wij willen de digitale toegang van het CJG voor ouders en jongeren verbeteren. Daartoe maken wij vanaf medio september 2011 gebruik van een landelijke website, DCJG (Digitale CJG). Deze website bestaat voor 80% uit landelijke valide informatie en voor 20% uit lokale informatie over bijvoorbeeld opvoedcursussen, vrijetijdsbesteding en opvoedspreekuren van de gemeente. Op deze website kunnen ouders terecht voor informatie en advies en kunnen zij tevens per mail vragen stellen aan het CJG. Voor de digitale toegang voor jongeren sluiten wij in 2012 aan bij de Waterlandse Hyves. Deze Hyves pagina kan gebruikt worden om het aanbod aan jongeren te bundelen en te verspreiden en om informatie over te brengen. Tevens hebben ze de mogelijkheid om per mail een vraag te stellen aan het CJG.

9. Verbetering van de bereikbaarheid van de frontoffice van het CJG in de periode 2011-2014.

Acties:

22. Meenemen van het CJG in de plannen voor de ontwikkeling van de brede school in Monnickendam (beleidsmedewerker jeugd).
23. Contacten leggen met eerstelijnsvoorzieningen voor het plaatsen van informatiepunten in 2011 (CJG coördinator).
24. Organiseren van (opvoed)spreekuren in één of meerdere wijksteunpunten vanaf 2011 (CJG coördinator en beleidsmedewerker jeugd).
25. Website online in 2011 (CJG coördinator en beleidsmedewerker jeugd).
26. Waterlandse Hyves pagina CJG-proof ingericht in 2012 (CJG coördinator).

3.2.2 Opvoed- en opgroei praktijk

Opvoedvisie

De gemeenten van Zaanstreek Waterland zetten zich samen in om het preventief jeugdbeleid te versterken. Vanaf 2007 zijn de gemeenten bezig met de implementatie van Triple P (Positief Pedagogisch Programma). Er is gekozen voor het programma Triple P, omdat de visie en methodiek goed aansluit bij het preventieve jeugdbeleid van Zaanstreek en Waterland⁹. De implementatie van Triple P is in 2010 afgerond. Medewerkers van de GGD, MEE, Welsaen en Spirit zijn getraind in Triple P. Triple P wordt gebruikt als methodiek in het CJG.

⁹ Meer informatie over Triple P vindt u op:

<http://amsterdam.positiefopvoeden.nl/beroepskrachten/positief-opvoeden/wat-is-positief-opvoeden-triple-p>

Aanbod aan opvoed- en opgroeiondersteuning

Het pakket aan opvoed- en opgroeiondersteuning vanuit het CJG wordt geleidelijk gecompleteerd. Hierbij worden vraag en aanbod op elkaar afgestemd, mede aan de hand van de fasering in doorgroei zoals opgenomen in het werkplan CJG.

Globaal kan er een indeling gemaakt worden in:

- Informatie en advies
- Lichte opvoed- en opgroeiondersteuning
- Zwaardere opvoed- en opgroeiondersteuning

De vijf niveaus van Triple P (van algemeen advies bij Triple P niveau 1 tot de intensievere en bredere advies- en hulp niveau's 4 en 5) lopen door deze driedeling heen. Het aanbod aan informatie en advies is voldoende (Triple P niveaus 1 en 2¹⁰).

Lichte opvoed- en opgroeiondersteuning

Wij bieden Triple P niveau 3; het aanbod aan lichte opvoed- en opgroeiondersteuning breiden wij vanaf 2011 naar gelang de vraag verder uit.

Voor 2011 en 2012 worden een schoolmaatschappelijk werker en een jongerenwerker aangesteld. De schoolmaatschappelijk werker verzorgt in deze periode de competentietraining voor kinderen van 6-12 jaar oud.

Wij zijn bezig met de aanpak van alcohol en drugs onder jeugdigen. Eind 2010 zijn in verschillende kernen bijeenkomsten 'in gesprek over alcohol en drugs' gehouden voor burgers met als doel een activiteitenprogramma te ontwikkelen. Onderdelen van het programma zijn:

- Aanbod voor de basisscholen: Alcohol, een ander verhaal (inclusief ouderavond)
- Aanbod middelbare school: Genotmiddelen op school (jongeren informeren jongeren)
- Aanbod voor sportverenigingen en horeca: nog onbekend
- Alcohol in het verkeer
- BOB campagne

Bij de formulering van beleid rondom dit thema en de verdere uitwerking in concrete acties speelt de jongerenwerker een belangrijke rol.

Zwaardere opvoed- en opgroeiondersteuning

Aanbod op het gebied van de zwaardere opvoed- en opgroei ondersteuning wordt vanaf 2011 meegenomen in de doorgroei van het CJG. Voor versterking van het preventieve voorveld (vóór de jeugdzorg) is dit van groot belang. In de regio wordt Triple P niveau 4 en 5 aangeboden¹¹. Vanuit ons CJG starten wij in 2011 met een pilot Opvoed-begeleiding. Deze vorm van thuisbegeleiding bestaat uit praktische begeleiding aan mensen die door psychiatrische, psychische en sociale problemen hun gezin niet meer goed kunnen verzorgen en hulp nodig hebben. De pilot loopt tot eind 2012 en omvat een aanbod voor 4 trajecten.

¹⁰ Aanbod voor ouders met interesse in informatie over opvoeding en ontwikkeling van kinderen en voor ouders met een specifieke vraag over het gedrag en/of de ontwikkeling van kinderen.

¹¹ Niveau 4 is een aanbod voor ouders met kinderen met ernstige gedragsproblemen die een gerichte training in opvoedingsvaardigheden nodig hebben. Niveau 5 is voor gezinnen met meervoudige gedragsproblemen van kinderen in combinatie met andere gezinsproblemen zoals depressie, stress of relationele problematiek.

Vanaf 2011 worden regionaal KOPP cursussen ingekocht voor Kinderen van Ouders met Psychiatrische- of verslavings Problemen.

Voor de doelgroep 18-23 jaar lijkt weinig aanbod te zijn. SMD biedt wel een aantal diensten aan voor deze doelgroep. Door het CJG wordt een verbinding gelegd met onder andere:

- o het jongerenloket in Purmerend vanuit RMC;
- o Leerplicht;
- o politie/justitie;
- o de Sociale Dienst.

Deze disciplines hebben aanbod voor de doelgroep 18-23 jaar voorhanden.

Wijkgerichte aanpak

Zoals beschreven in de visie op het jeugdbeleid willen wij vanuit het CJG de mogelijkheid bieden om vragen en problemen 'wijkgericht' aan te pakken met respect voor eigen keuzes van opvoeders en jeugdigen. De komende periode willen we mogelijkheden en aanbod inventariseren om een pilotproject op te zetten om cohesie in de wijken te versterken en zo (indirect) ondersteunende effecten te verkrijgen. Daarbij kijken we ook naar aanbod van aanbieders buiten de gebruikelijke CJG partners. Voorbeelden van wijkgerichte opvoedingsondersteuning zijn huiskamergesprekken, mini opvoedebatten of een 'nanny' op het schoolplein of in de speeltuin aan wie ouders informele vragen kunnen stellen. Regionaal wordt al geëxperimenteerd met Eigen Kracht-conferenties. Tijdens een Eigen Kracht-conferentie maakt iemand samen met familie en bekenden een plan voor de toekomst. Een onafhankelijke coördinator brengt iemands sociale netwerk bijeen - zelfs als dat er niet meer lijkt te zijn - en organiseert de conferentie¹².

Sport en bewegen

Diverse studies hebben aangetoond dat kinderen en jongeren die voldoende sporten en bewegen, gezond opgroeien en zich ook gezond voelen. Diverse thema's uit deze jeugdnota, waaronder opvoed- en opgroei-ondersteuning, jongerenparticipatie en gezondheidsthema's als overgewicht en alcohol- en drugsgebruik, hebben raakvlakken met het sport- en beweegbeleid. Dit beleid is opgenomen in de nota Sport en bewegen 2011-2015 van de gemeente Waterland. Met dat beleid wil de gemeente haar burgers stimuleren om voldoende te bewegen en te sporten en zo bijdragen aan een actieve en gezonde leefstijl.

Daarnaast biedt het activiteitenbudget van de jongerenwerker ruimte voor de uitvoering van kleine projecten met en door jongeren. Dit kunnen ook projecten op het gebied van sport en bewegen zijn.

¹² Meer informatie kan u vinden op www.eigen-kracht.nl

10. Dekkend maken van het aanbod aan opvoed- en opgroeiondersteuning in de periode 2011-2014.

Acties:

27. Uitbreiding van het aanbod aan opvoed- en opgroeicursussen vanaf 2012 (beleidsmedewerker jeugd).
28. Ontwikkelen en uitvoeren van activiteitenprogramma alcohol en drugs vanaf 2011 (beleidsmedewerker Zorg en Welzijn).
29. Inkopen van Thuisbegeleiding en KOPP cursussen vanaf 2011 (beleidsmedewerker jeugd).
30. De CJG coördinator legt verbinding met disciplines met aanbod voor de doelgroep 18-23 jaar vanaf 2012.
31. Inventarisatie van aanbod en mogelijkheden tot pilotproject 'wijkgerichte aanpak' (beleidsmedewerker jeugd en CJG coördinator).

3.2.3 Sluitende aanpak

Het vormen van de sluitende aanpak¹³ is een ontwikkeltraject. De CJG coördinator heeft als taak om het lokale (zorg)netwerk te versterken en onderzoekt samen met de professionals wat werkt en wat verdere ontwikkeling behoeft. Daarnaast staat de ontwikkeling van het CJG in de gemeente Waterland niet op zichzelf. Op regionaal niveau spelen verschillende ontwikkelingen, waaronder de implementatie van Matchpoint (de verwijsindex), de aanpak voor MultiProbleem Gezinnen (MPG) en de meldcode Huiselijk Geweld.

Netwerkstructuur

De CJG coördinator moet in 2011/2012 de overlegstructuur zoals opgenomen in het werkplan CJG implementeren. Alle (lokale) zorgpartners moeten aangesloten zijn in deze structuur en zich veilig voelen om casussen aan te melden en te bespreken. Belangrijk is dat er in het casusoverleg duidelijke afspraken worden gemaakt, verantwoordelijkheden worden belegd en dat hierop wordt gestuurd door de CJG coördinator. Daarnaast wordt er jaarlijks een programma voor deskundigheidsbevordering samen met het lokale veld opgesteld. In 2011 wordt (de haalbaarheid van) het concept kind/ouder aan tafel verder uitgewerkt.

Matchpoint

Met ingang van 1 augustus 2010 zijn gemeenten wettelijk verplicht om per januari 2011 aan te sluiten op de landelijke verwijsindex risicjongeren (VIR). De VIR brengt risicomeldingen door professionals, zowel binnen gemeenten als over gemeentegrenzen heen, bij elkaar en informeert meldende professionals onderling over hun betrokkenheid bij jeugdigen in de leeftijd van 0-23 jaar. Dankzij de VIR blijft elke jeugdige in beeld en kunnen professionals elkaar informeren en hun activiteiten op elkaar afstemmen.

De landelijke VIR wordt gevoed door regionale VIR's. Voor de Stadsregio Amsterdam is de verwijsindex Matchpoint ontwikkeld. Matchpoint wordt aangesloten op de landelijke VIR zodat voldaan wordt aan de eerder aangehaalde wettelijke verplichting. Alle gemeenten in de Stadsregio Amsterdam (SRA) hebben aangegeven aan te sluiten op Matchpoint. Wij hebben besloten om de

¹³ Het doel van de sluitende aanpak is dat ieder kind dat stagneert of dreigt te stagneren in zijn ontwikkeling, wordt gesignaleerd door een professional. Deze pikt het signaal op en zorgt ervoor dat het kind en zijn omgeving precies die informatie, advies of hulp krijgt aangeboden die nodig is om de ontwikkeling van het kind veilig te stellen.

komende 5 jaar mee te werken aan Matchpoint. Daarna verwachten wij een evaluatie van het instrument.

Het is de bedoeling in 2011 en 2012 alle instellingen uit de domeinen zorg, welzijn, gezondheidszorg, onderwijs, werk en inkomen en veiligheid aan te sluiten op Matchpoint. Vervolgens is het aan de CJG coördinator om te stimuleren dat professionals melden in Matchpoint indien nodig.

Aanpak MPG

Op initiatief van de stadsregio Amsterdam (SRA) is in 2007 een traject gestart om in de regiogemeenten en stadsdelen te komen tot een gecoördineerde aanpak voor Multiprobleem Gezinnen (MPG). In 2009 is een aanpak ontwikkeld en een procesmanager¹⁴ voor de regio Zaanstreek Waterland aangesteld.

Eind 2010 liep de termijn af van de MPG aanpak oorspronkelijk af. Regionaal is besloten om de aanpak in 2011 nog te continueren. Onze bevindingen met de MPG aanpak zijn niet onverdeeld positief. Daarnaast kan worden getwijfeld aan het bestaansrecht van MPG als 'hulpvorm'. Om zorg goed tot zijn recht te laten komen, is het evident dat zorgverleners/ketenpartners goed samenwerken. Ook is in toenemende mate het gezinssysteem de zorgvrager en niet (alleen) het kind waarbij de zorgvraag zich manifesteert. Wij gaan vanaf 2011 werken met de Verwijsindex waarbij, in geval van meer dan één zorgverlenende instantie, zorgcoördinatie wordt bepaald. Om daarnaast ook nog een MPG aanpak te initiëren, maakt de organisatie complex, diffuus en kostbaar en brengt overmatige vormen van overleg (kwantitatief) met zich mee. De coördinerende competenties van (CJG)professionals moeten worden versterkt zodat zij, wanneer zij via de Verwijsindex de coördinatie toegewezen krijgen, deze taak optimaal kunnen vervullen. Wij zetten dan ook in op geleidelijke afbouw van de MPG aanpak ten faveure van (zorg)coördinatie op het niveau van de Verwijsindex.

RAAK en Huiselijk geweld

In de periode 2008-2010 waren er extra middelen van het Rijk beschikbaar voor de invoering van de RAAK-aanpak (reflectie- en actiegroep aanpak kindermishandeling). Deze zijn verdeeld over 35 centrumgemeenten (in ons geval Zaanstad). De RAAK-aanpak is een aanpak over de hele breedte: van algemene preventie en ondersteuning tot ingrijpen als kindermishandeling wordt geconstateerd. De professionals van de verschillende instellingen zijn extra geschoold om signalen van kindermishandeling beter te herkennen. Het is de bedoeling de zorg rondom gezinnen met al dan niet dreigende problemen in de opvoeding steeds verder te verbeteren door de samenwerking tussen de hulpinstanties effectief op elkaar af te stemmen. Van de kinderen die leven in gezinnen waar geweld wordt gebruikt, is zeker 80% ook direct of indirect getuige van geweld. Kinderen die getuige zijn van huiselijk geweld, ondervinden hiervan ernstige gevolgen. Ook dit valt onder de definitie van kindermishandeling. Naar verwachting treedt in 2011 de Wet meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling in werking. Organisaties en professionals in zeven sectoren moeten dan een meldcode hebben én het gebruik bevorderen. In de regio Zaanstreek Waterland wordt dit gedaan door middel van het protocol kindermishandeling en huiselijk geweld.

¹⁴ De procesmanager stuurt en bewaakt op procesniveau dat er per multiprobleem gezin in het gebied één plan komt. Voor de coördinatie van het uitvoeren van een plan kan indien nodig een gezinsmanager worden ingeschakeld.

Het door de stuurgroep in november 2009 vastgestelde regionaal werkplan RAAK wordt momenteel uitgevoerd, dit duurt naar verwachting tot augustus 2011.

11. Versterken van de sluitende aanpak in 2011 - 2014.

Acties:

32. Overlegstructuur CJG in 2011 geïmplementeerd (CJG coördinator).
33. Opstellen en uitvoeren van een jaarlijks programma deskundigheidsbevordering (CJG coördinator).
34. Uitwerking concept kind/ouder aan tafel in 2011 (CJG coördinator).
35. Matchpoint is uiterlijk in 2012 geïmplementeerd door de regionale projectgroep (beleidsmedewerker jeugd).
36. Inzetten op geleidelijke afbouw van de MPG aanpak in 2011/2012 (beleidsmedewerker jeugd).
37. Uitvoering regionaal werkplan RAAK door de regionale projectgroep (beleidsmedewerker jeugd).

3.2.4 Monitoring CJG

Gemeenten moeten verplichte rapportages aan het Rijk beschikbaar stellen over de Brede Doeluitkering CJG. Daarvoor is een registratie- en volgsysteem nodig, dat beleidsinformatie levert maar ook ondersteunend is aan de werkprocessen van het CJG. Onder leiding van het programmaministerie Jeugd en Gezin is een basisset van indicatoren opgesteld om de effectiviteit van CJG's te meten. Het doel van deze basisset is dat gemeenten hun CJG verder vorm kunnen geven en gericht sturen op de maatschappelijke doelstellingen en succesfactoren van een CJG. Regionaal wordt bekeken in hoeverre de CJG's in het meten van de indicatoren gezamenlijk op kunnen trekken en in hoeverre de basisset van indicatoren toereikend is.

12. Opzetten van de monitoring van CJG Waterland in 2011-2014.

Acties:

38. Afweging maken of wij hierin regionaal op willen trekken (beleidsmedewerker jeugd).
39. Keuze maken voor de indicatoren die we willen gaan meten (beleidsmedewerker jeugd).
40. Evaluatie van het CJG Waterland in het derde kwartaal 2011 (beleidsmedewerker jeugd).

3.3 Jeugdzorg

In het voorjaar van 2010 verscheen een evaluatie van de wet op de jeugdzorg. Ondanks dat het kabinet demissionair was, heeft het programmaministerie van Jeugd en Gezin wel een advies uitgebracht gezien het belang van de uitkomsten van deze evaluatie.

Een parlementaire werkgroep toekomstverkenning Jeugdzorg van de Tweede Kamer pleit ervoor dat gemeenten verantwoordelijk worden voor de gehele jeugdzorg. De bureaucratie in de sector moet worden aangepakt. De nadruk moet komen te liggen op het voorkomen van problemen, en op laagdrempelige hulpverlening in de buurt.

In navolging hierop heeft het nieuwe kabinet de volgende maatregelen in haar regeerakkoord opgenomen:

1. Er moet één financieringssysteem komen voor het huidige preventieve beleid, de huidige vrijwillige provinciale jeugdzorg, de jeugd LVG (licht verstandelijk gehandicapten) en jeugd GGZ.

2. In lijn met het advies van de Parlementaire Werkgroep Toekomstverkenning Jeugdzorg, worden gefaseerd alle taken op het gebied van jeugdzorg overgeheveld naar de gemeenten. Het betreft hier: jeugd GGZ (zowel AWBZ als Zorgverzekeringswet), provinciale jeugdzorg, gesloten jeugdzorg, jeugdreclassering, jeugdbescherming en jeugd LVG. Preventie en vrijwillige hulpverlening wordt in goede afstemming met gedwongen hulpverlening georganiseerd door (samenwerkende) gemeenten.
3. De CJG's die inmiddels gerealiseerd zijn, zullen bij de overheveling naar de (samenwerkende) gemeenten gaan dienen als front office voor alle jeugdzorg van de gemeenten. De CJG's gaan naar verwachting de spil vormen van de toekomstige Jeugdzorg.

Daarnaast speelt in de SRA de afwikkeling van het verzoek van Bureau Jeugdzorg Agglomeratie Amsterdam (BJAA) om een investeringsimpuls door gemeenten voor verbetering van de bedrijfsvoering, afstoten van taken en de heroriëntering/herpositionering van (BJAA).

De komende periode zal duidelijk worden op welke manier en binnen welk tijdsbestek de decentralisering van de jeugdzorg plaatsvindt. In de tussentijd is het van belang dat wij als gemeente een visie vormen op de ontwikkelingen in de jeugdzorg en of ons CJG klaar is voor deze ontwikkelingen.

13. Uitvoering geven aan de overheveling van de jeugdzorg in 2011 - 2014.

Acties:

41. Visie vormen op de ontwikkelingen in de jeugdzorg in het derde en vierde kwartaal van 2011 (beleidsmedewerker jeugd).

4. PRIORITEITEN EN ACTIES

Publieke domein

Prioriteit	Acties	Doelgroep	Actoren	Realisatie
1. Wet OKE implementeren	Opstellen en uitvoeren plan van aanpak	0-4	Gemeente, onderwijs, PSZ, KDV, JGZ 0-4	2010-2012
2. Doorvoeren wijzigingen Wko	Aanpassen beleid en werkprocessen	0-4	Gemeente	2011
3. Monitoren Passend Onderwijs	Monitoren van de uitvoering Zorgplan 2009-2013	4-18	SWV Waterland en onderwijs	2009-2013
4. Verbetering zorgstructuur v.o.	Uitvoering geven aan het Verzuimprotocol, verbeteren ZAT en vervolgspraken maken over financiering zorgstructuur PO na 2012.	12-18	Leerplicht, gemeente, scholen	2010-2013
5. Aanbod schoolmaatschappelijk werk (smw)	Uitvoeren en evalueren smw in 2011-2012	4-12	Gemeente, SMD en scholen	2011 en verder
6. LEA en REA realiseren	Netwerk omvormen en bijdrage regionaal	4-18	Gemeente, scholen	2011-2014

Overheidsdomein

Prioriteit	Acties	Doelgroep	Actoren	Realisatie
7. Versterken jongerenparticipatie	Projectvoorstellen uitvoeren, JOPs, jongerenwerker	12-23	Gemeente	2010-2014
8. Aanpassen kindergemeenteraad	Evaluatie en bedenken alternatieven	10-12	Gemeente	2011-2012
9. Verbetering frontoffice CJG	Locatie brede school, contacten voorzieningen, website	0-23	Gemeente	2011-2014
10. Aanbod/pakker opvoed- en opgroei producten CJG dekkend maken	Uitbreiding cursussen, inkopen begeleiding en pilot wijkgerichte aanpak	0-23	Gemeente	2011-2014
11. Versterken sluitende aanpak	Overlegstructuur implementeren, verstevigen netwerk, implementatie VIR en RAAK	0-23	Gemeente, partners CJG	2011-2014
12. Monitoring CJG Waterland	Keuze maken voor indicatoren, evaluatie 2011	0-23	Gemeente	2011-2014
13. Overheveling Jeugdzorg	Visie vormen	0-18	Gemeente, CJG partners, BJAA	2011-2014

5. FINANCIËEL OVERZICHT

In dit hoofdstuk is de financiële raming van de uitvoeringskosten opgenomen voor de jaren 2011, 2012 en 2013. Hierbij is uitgegaan van de begroting van 2011. Het is op dit moment echter nog niet precies duidelijk welke ontwikkelingen en taken er op ons afkomen en of de budgetten daarvoor toereikend zijn.

Verschuiving binnen het totale budget uitvoeringskosten jeugdbeleid is altijd mogelijk. Voor de prioriteiten waarvoor extra budget geraamd moet worden, moet het voorbehoud worden gemaakt dat zij pas te realiseren zijn als aanvullende middelen ter beschikking worden gesteld. Voorzien wordt dat voor de versterking van de sluitende aanpak en voor het dekkend maken van het aanbod aan opvoed- en opgroei-ondersteuning in de periode 2012-2014 € 20.000,-- extra nodig zal zijn. Vooral nog kan de financiële ruimte voor het bijramen van dit bedrag niet gevonden worden binnen de budgetten die de afdeling Zorg&Welzijn ter beschikking staan. Gekeken zal worden of die financiële ruimte ontstaat als bekend wordt hoeveel middelen het Rijk ter beschikking stelt aan gemeenten in het kader van de transitie jeugdzorg.

Prioriteit	Benodigd Budget 2011	Benodigd Budget 2012	Benodigd Budget 2013
1. Wet OKE implementeren	Pm (1)	Pm (1)	Pm (1)
2. Doorvoeren wijzigingen Wko	€ 59.000,-	€ 30.000,-	€ 30.000,-
3. Monitoren Passend Onderwijs	Budget Onderwijs	Budget Onderwijs	Budget Onderwijs
4. Verbetering zorgstructuur v.o.	Financiering door derden	Financiering door derden	-
5. Aanbod schoolmaatschappelijk werk (smw)	€ 26.350,-	€ 21.000,-	€ 21.000,-,-
6. LEA en REA realiseren	Budget onderwijs	Budget onderwijs	Budget onderwijs
7. Versterken jongerenparticipatie en inzet jongerenwerker	€ 76.271,-	€ 85.127,-	€ 36.127,-
8. Aanpassen kindergemeenteraad			
9. Verbetering frontoffice CJG	€ 112.171,-	€ 104.521,-	€ 104.521,-
10. Aanbod CJG dekkend maken			
11. Versterken sluitende aanpak			
12. Monitoring CJG Waterland	Pm (2)	Pm (2)	Pm (2)
13. Overheveling Jeugdzorg	Pm (3)	Pm (3)	Pm (3)

Als er mogelijkheden zijn willen we ook een beroep doen op de incidentele middelen voor de Wmo die in 2011 beschikbaar komen. Dit willen we inzetten voor de wijkgerichte aanpak en de versterking van jongerenparticipatie.

- (1.) Dit bedrag is nog niet bekend, omdat het plan van aanpak voor de implementatie van de Wet OKE nog opgesteld moet worden. Dit leidt mogelijk ook tot een gewijzigde vorm van subsidiëring.
- (2.) Het is nog niet bekend hoe we de monitoring van het CJG (regionaal) gaan organiseren en welke basisindicatoren gemeten worden.
- (3.) Het is nog onduidelijk hoe de overheveling van de Jeugdzorg vorm krijgt en welke budget daarvoor aan gemeenten wordt toegekend.

BEGRIPPENLIJST

AMW	Algemeen Maatschappelijk Werk
BJAA	Bureau Jeugdzorg Agglomeratie Amsterdam
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
LEA	Lokale Educatieve Agenda
LVG	licht verstandelijk gehandicapten
OKE	Ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie
RAAK	Reflectie- en actiegroep aanpak kindermishandeling
REC	Regionaal expertisecentrum
SMD	Stichting Maatschappelijke dienstverlening
SRA	Stadsregio Amsterdam
VIR	verwijsindex risicokinderen
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
ZAT	Zorg- en Adviesteam

BIJLAGE 1 EVALUATIE JEUGDNOTA 2007-2009

Dit is de evaluatie van de Jeugdnota 2007-2009. Deze is geëvalueerd op basis van de pijlers die geformuleerd zijn op pagina 23 van de nota.

Pijlers		
Preventie	: het voorkomen, terugdringen en beperken van achterstanden in de toekomst	
	<i>actiepunt</i> 5.1.1.	Organiseren van een jeugdbijeenkomst met professionals
	<i>actiepunt</i> 5.1.2.	Uitvoering van alcohol- en drugspreventie-activiteiten
	<i>actiepunt</i> 5.1.6.	Zorgcoördinatie ketenbreed inzetten
	<i>actiepunt</i> 5.1.7.	Overdracht van gegevens van kinderdagverblijven/peuterspeelzalen naar basisscholen
	<i>actiepunt</i> 5.2.2.	Aanpak Jeugdgroepen in Waterland
	<i>actiepunt</i> 5.2.5	Versterking van het ZorgAdviesteam samen met het voortgezet onderwijs
Participatie	: algehele maatschappelijke participatie	
	<i>actiepunt</i> 5.2.1.	Voortgang Waterlandse Jeugddebat (om het jaar) en kindergemeenteraad
	<i>actiepunt</i> 5.2.3.	Continuering overleg met omwonenden 't Spil
Perspectief	: het scheppen van omstandigheden waarbinnen jeugdigen zelf in staat zijn hun toekomst vorm te geven	
	<i>actiepunt</i> 5.1.3.	Opvoedingsondersteuning: sociale vaardigheidstrainingen en oudercursussen
	<i>actiepunt</i> 5.1.4.	Deelname aan project Nieuwe perspectieven
	<i>actiepunt</i> 5.1.5.	Uitwerking van het speelvoorzieningenbeleid
	<i>actiepunt</i> 5.2.4.	Voortgang van Breedtesport en inzet BOS-impuls

Actiepunt 5.1.1 Organiseren van een jeugdbijeenkomst met professionals (blz. 20)

Er zijn in het kader van de ontwikkeling van het CJG verschillende bijeenkomsten met jeugdigen door ons georganiseerd. In 2009 heeft er een jeugdpanel plaatsgevonden op het Bernard Nieuwentijt College voor jongeren uit de gemeente Waterland. Het doel van dit panel was om input te krijgen van de jongeren voor de ontwikkeling van het Centrum voor jeugd en Gezin (CJG). Op 17 maart 2010 is er een “Meet en Greet”-avond georganiseerd om met jongeren in gesprek te gaan over overlast, participatie en jongerenactiviteiten.

Actiepunt 5.1.2 Uitvoering van alcohol- en drugspreventie activiteiten (blz. 22)

Om uitvoering te geven aan de geformuleerde prioriteiten uit de jeugdnota 2007-2009 (en de nota gezondheidsbeleid 2008-2011) met betrekking tot alcohol en drugs is een startnotitie 'Beperking alcohol- en drugsgebruik in de gemeente Waterland' opgesteld. Wij hebben op 29 september 2009 ingestemd met de startnotitie. De notitie vormt de basis voor overleg en afstemming met extern betrokken partijen over de invulling van alcohol- en drugspreventie in Waterland.

Actiepunt 5.1.6 Zorgcoördinatie ketenbreed inzetten (blz. 21)

Op 6 april 2010 is het CJG Waterland geopend. Samen met onze kernpartners is een werkplan opgesteld waarin de drie onderdelen van het CJG zijn uitgewerkt: laagdrempelige ingang, aanbod aan opvoed- en opgroeiondersteuning en de sluitende aanpak. Wij hebben dit werkplan in november 2009 vastgesteld. Zorgcoördinatie is een onderdeel van de sluitende aanpak. Op 1 april 2010 is een CJG-coördinator aangesteld die verantwoordelijk is voor het laagdrempelige inlooppunt (in Swaensborch) en de implementatie van de sluitende aanpak.

Actiepunt 5.1.7 Overdracht van gegevens van kinderdagverblijven/peuterspeelzalen naar basisscholen (blz. 21)

Vaak vindt er een overdracht van gegevens over de algemene ontwikkeling van een kind plaats van kinderdagverblijven/peuterspeelzalen naar basisscholen. Deze overdracht is echter niet gestandaardiseerd. De gemeente Zaanstad heeft in 2008 een Protocol Overdracht voorschoolse voorzieningen – primair onderwijs geïmplementeerd. Mogelijk is dit protocol ook bruikbaar voor de gemeente Waterland. De CJG coördinator bespreekt in 2011 met IB'ers van de basisscholen en vertegenwoordigers van kinderdagverblijven en peuterspeelzalen (subregionaal) in hoeverre hier behoefte aan bestaat en hoe deze ‘gestandaardiseerde’ overdracht eruit moet zien.

Actiepunt 5.2.2 Aanpak Jeugdgroepen in Waterland (blz. 22)

Zie ook actiepunt 5.2.3. In juni 2009 heeft u een amendement over het organiseren van extra projecten voor jongeren aangenomen bij de perspectievennota 2010. In november 2009 hebben wij het plan van aanpak behorend bij het amendement “participatie jongeren Waterland” vastgesteld. Dit plan van aanpak behelsde de aanstelling van een jongerenwerker die de problemen en behoeften/wensen van jongeren van 12 jaar en ouder inventariseert en op basis daarvan drie projecten voor de Waterlandse jongeren heeft geformuleerd. Op 2 februari 2010 hebben wij dit plan aangevuld naar aanleiding van een toenemende mate van overlast door hangjongeren. Deze aanvulling had tot doel om te komen tot een plan van aanpak voor de overlast van hangjongeren. Dit plan wordt nu uitgevoerd.

Actiepunt 5.2.5 Versterking van het ZorgAdviesteam samen met het voortgezet onderwijs (blz. 22)

Het Bernard Nieuwentijt College valt onder het samenwerkingsverband Amsterdam. Uit de werkgroep backoffice die vorig jaar was samengesteld voor de ontwikkeling van het CJG bleek dat het Zorgadvies Team (ZAT) op het Bernard Nieuwentijt College nog niet optimaal

functioneert. De CJG coördinator heeft contact gelegd met de zorgcoördinator van het Bernard Nieuwentijt College over het functioneren van het ZAT om te bespreken wat er nodig is om het ZAT beter te laten functioneren.

Actiepunt 5.2.1 Voortgang Waterlandse Jeugddebate (om het jaar) en kindergemeenteraad (blz. 22)

Kindergemeenteraad

De kindergemeenteraad 2009-2010 is uitgevoerd (kernen Broek in Waterland, Ilpendam en Marken).

De voorbereiding voor de kindergemeenteraad 2010-2011 voor de kern Monnickendam is van start gegaan en zal worden geëffectueerd in mei 2011.

Jeugddebate

In de Jeugdnota is reeds geconstateerd dat er vanuit de jongeren weinig animo is om mee te doen aan het Jeugddebate. De werving van de jongeren is in 2006 moeizaam verlopen. Eerst is getracht om in mei 2006 een Jeugddebate te laten plaatsvinden. Dit was echter organisatorisch niet haalbaar en is daarom uitgesteld naar november 2006. Door de hoge belasting en het geringe resultaat is in 2008 geen Jeugddebate georganiseerd. De afgelopen tijd is bekeken hoe jongerenparticipatie op een andere manier kan worden vormgegeven.

In juni 2009 heeft u een amendement over het organiseren van extra projecten voor jongeren aangenomen bij de perspectievennota 2010. In november 2009 hebben wij het plan van aanpak behorend bij het amendement "participatie jongeren Waterland" vastgesteld. Dit plan van aanpak behelsde de aanstelling van een jongerenwerker die de problemen en behoeften/wensen van jongeren van 12 jaar en ouder inventariseert en op basis daarvan drie projecten voor de Waterlandse jongeren heeft geformuleerd. Zie ook actiepunt 5.2.2.

Actiepunt 5.2.3 Continuering overleg met omwonenden 't Spil (blz. 22)

Er is overleg gevoerd met omwonenden en organisaties in de buurt van plekken waar jongeren overlast verzorgen, dit zijn onder andere 't Spil, Bernard Nieuwentijt College, Willem de Zwijgerschool, Sportcomplex Markgouw en Ossenvenne. In deze overleggen is gezocht naar mogelijke oplossingen. Daarnaast is op 15 maart een bijeenkomst voor ouders en op 17 maart een bijeenkomst voor jongeren georganiseerd onder andere over oplossingen voor jongerenoverlast. Daarnaast zijn er een aantal informele overleggen gevoerd met overlastgevende jongeren door de voormalig wethouder Jeugd.

Actiepunt 5.1.3 Opvoedingsondersteuning: sociale vaardigheidstrainingen en oudercursussen (blz. 20)

Project opvoedingsondersteuning

De aanvraag Opvoed&Opgroeiondersteuning door de vijf kleine gemeenten is in juni 2008 door de Provincie Noord Holland goedgekeurd. De uitvoering van het project loopt tot medio 2011.

Uitvoering 2010 in de gemeente Waterland: Een competentietraining voor jeugdigen, een training beroepskrachten 12+, een training leerplicht en een training Plezier op School (gezamenlijk voor alle deelnemende gemeenten).

Het Regiocollege

Het Regiocollege financiert vanuit de Webgelden aanbod voor opvoedondersteuning in de gemeente Waterland. De volgende cursussen en lezingen zijn uitgevoerd:

2009: Cursus Opvoeden&Zo en een lezing "Uw kind naar het VO"

2010: Cursus Beter omgaan met pubers, lezing Omgaan met Pubers, Cursus Opvoeden & Zo en een Lezing Triple P.

De opkomst bij de cursussen was teleurstellend. Dit komt met name door de aanpak en PR van het Regiocollege.

Actiepunt 5.1.4 Deelname aan project Nieuwe perspectieven (blz. 21)

In 2008 en 2009 hebben wij twee trajecten van zorgaanbieder Spirit afgenomen. De trajecten zijn bedoeld voor het voortgezet onderwijs. Voor 2010 en 2011 is aangesloten bij het (leerplicht)project "Aanval op Uitval" dat via de gemeente Purmerend wordt geïmplementeerd. Voor dit project wordt van rijkswege subsidie verstrekt. Deze subsidie wordt onder andere ingezet voor de inkoop van Nieuwe Perspectieven. Voor de regio zijn 10 trajecten beschikbaar (op afroep/melding/aanvraag in te zetten) voor 2010 en 10 trajecten voor 2011. Ze zijn primair voor de kleinere gemeenten bedoeld.

Actiepunt 5.1.5 Uitwerking van het speelvoorzieningenbeleid (blz. 21)

Het speelvoorzieningenbeleid is door de afdeling Openbare Werken uitgewerkt. Bij de herinrichting van speelplaatsen worden de jeugdigen uit de buurt actief betrokken door middel van twee enquêterondes per post waarin jeugdigen aan kunnen vinken welke speelvoorzieningen zij het liefst zouden willen. Alleen de haalbare speelvoorzieningen worden door de afdeling Openbare Werken opgenomen in het rijtje waaruit de jeugdigen kunnen kiezen. De voorzieningen die het meest aangevinkt zijn door de kinderen worden vervolgens geplaatst.

Actiepunt 5.2.4 Voortgang van Breedtesport en inzet BOS-impuls (blz. 22)

Breedtesportimpuls "Sportief op Weg" is verlengd tot 2009. In 2009 zijn we ook gestart met de projecten "Bosimpuls". Deze projecten worden gemonitord door middel van jaarlijkse enquêtes onder de leerlingen van basis- en voortgezet onderwijs.

Uit die enquête blijkt dat er over het geheel genomen in 2009 meer kinderen zijn met overgewicht ten opzichte van 2006. Daarom bieden wij, in samenwerking met de Gemeentelijke Gezondheids Dienst vanaf schooljaar 2010 - 2011 een extra project aan de scholen, gericht op gezonde voeding en bewegen waarbij ook de ouders worden betrokken. Om hiermee resultaat te boeken is een permanente verandering van leefstijl noodzakelijk. Daarnaast wordt vanaf 2010 het programma "het fitte kind" aangeboden. Het doel is de fitheid van het kind te vergroten door het kind plezier in bewegen te laten krijgen. De lessen zijn onder begeleiding van een kindervysiotherapeut.

BIJLAGE 2 OVERZICHT JEUGDBELEID 2010

1. Implementatie wet OKE
2. Doorvoeren wijzigingen Wet Kinderopvang
3. Monitoring van de uitvoering van het beleidsplan Zorgplan 2009-2013 (passend onderwijs)
4. Verbetering van de zorgstructuur van het voortgezet onderwijs
5. Versterken van het aanbod en de infrastructuur voor jongeren (jongerenparticipatie)
6. Uitvoering plan van aanpak Amendement 2009 (drie projecten voor jongeren 12+) en de aanstelling van een jongerenwerker
7. Start uitvoering project Kindergemeenteraad 2009-2010 (winnende voorstel) en start project Kindergemeenteraad 2010-2011.
8. Opening CJG, doorontwikkeling van het CJG en de sluitende aanpak
9. Implementatie Matchpoint (verwijsindex)
10. Uitvoering regionaal werkplan RAAK
11. Start ontwikkeling website CJG

BIJLAGE 3 BESCHRIJVING WETGEVING

Verdrag inzake de Rechten van het Kind: Het jeugdbeleid vindt een basis in het internationale Verdrag inzake de Rechten van het Kind. Alle burgers tot 18 jaar worden in dit verdrag als kinderen beschouwd. Nederland ondertekende dit meest geratificeerde internationale mensenrechtenverdrag van de Verenigde Naties, op 6 februari 1995. Het verdrag gaat uit van een positief kindbeleid: de rechten voor het kind worden geformuleerd als plichten van de overheid. Het verdrag geeft naast recht op bescherming ook recht op voorzieningen en participatie.

Wet Publieke Gezondheid: Op basis van deze wet hebben gemeenten de regie over de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg. Er wordt onderscheid gemaakt tussen het uniforme deel (het zogenaamde basistakenpakket) voor alle jeugdigen en het maatwerkdeel afgestemd op specifieke zorgbehoefte. In onze regio is de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg ondergebracht bij GGD Zaanstreek Waterland.

Leerplichtwet: In de leerplichtwet is het recht van jongeren op onderwijs geregeld. Schoolbezoek is verplicht gesteld voor kinderen vanaf 5 jaar tot het moment dat ze een startkwalificatie hebben gehaald of 18 jaar zijn geworden. Een startkwalificatie is een havo of vwo-diploma of een mbo-diploma vanaf niveau 2. Leerplichtambtenaren onderzoeken onwettig verzuim, wat sancties tot gevolg kan hebben.

Wet op de Jeugdzorg (2005): deze wet regelt de provinciale (geïndiceerde) jeugdzorg en het Bureau Jeugdzorg als centrale toegang en indicatie-orgaan voor die geïndiceerde zorg. De geïndiceerde zorg bestaat uit provinciaal gefinancierde zorg, de jeugd-GGZ, de hulp aan licht verstandelijk gehandicapten (MEE) en de justitiële jeugdzorg (gezinsvoogdij, jeugdreclassering). Gemeenten zijn verantwoordelijk voor voorkómen van problemen bij gezinnen, het bieden van lokale hulpverlening en het terugdringen van de druk op de jeugdzorg.

Wet op de Kinderopvang (2007): met deze wet is de kinderopvang geprivatiseerd en een gezamenlijke verantwoordelijkheid geworden van ouders, overheid en werkgevers. De overheid regelt via de belastingen de werkgeversbijdrage en ouders kunnen een kinderopvangtoeslag ontvangen. Gemeenten mogen geen subsidie meer verstrekken aan instellingen voor kinderopvang.

Sinds 1 januari 2010 is nieuwe regelgeving voor de gastouderopvang van kracht. Er zijn hogere eisen, meer controle en een landelijk register met goedgekeurde opvang. Alleen opvang dat in dit register staat wordt vergoed.

Wet maatschappelijke ondersteuning (2007): de Wmo is in de plaats gekomen van de Welzijnswet. De WMO is vooral gericht op het bevorderen van sociale samenhang in en de leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten en de zorg voor kwetsbare burgers. Voor jeugd en gezinnen kent de WMO expliciet prestatieveld 2: op preventie gerichte ondersteuning bij opvoed- en opgroei-problemen van jeugdigen en van ouders. Bij dit prestatieveld horen een vijftal gemeentelijke taken, die gebundeld

zijn in het Centrum voor Jeugd en Gezin. Prestatieveld 1 (bevorderen van sociale samenhang en leefbaarheid) is eveneens van belang voor het lokale jeugdbeleid.

Wet Investeren in Jongeren (2009): deze nieuwe wet beoogt een effectieve aanpak van jeugdwerkloosheid en schooluitval. Jongeren tot 27 jaar die niet werken en niet naar school gaan, kunnen geen bijstandsuitkering meer aanvragen maar krijgen van de gemeente een werk-/leeraanbod. Dit aanbod is afgestemd op hun situatie, zodat ze kunnen werken, leren of beide kunnen combineren. Een uitdaging voor gemeenten om schooluitval te voorkómen en jeugdwerkloosheid te bestrijden. Deze wet houdt overigens per 1 januari 2013 alweer op te bestaan voor nieuwe aanvragers. Vanaf die datum komen jongeren onder de 27 jaar die niet werken en niet naar school gaan onder het regime van de nieuwe Wet werken naar vermogen. Deze wet moet nog door de Tweede Kamer worden vastgesteld.

Onderwijsachterstandenbeleid: de Rijksoverheid zet stevig in op het bestrijden van onderwijsachterstand (met name het taal- en rekenonderwijs) en het bevorderen van voor- en vroegschoolse educatie (VVE).

Passend onderwijs moet er voor zorgen dat leerlingen met gedragsproblemen of beperkingen het bestpassende onderwijs in hun eigen leefomgeving kunnen krijgen. Gemeenten zijn in samenwerking met schoolbesturen verantwoordelijk voor de uitvoering van dit beleid, en werken daarin samen in de Lokaal Educatieve Agenda. Over passend onderwijs wordt in 2011 nieuwe wetgeving verwacht.

De wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (OKE) (2010): De wet OKE wet beoogt de eerste stappen te zetten in het harmoniseren van de wet- en regelgeving voor kinderopvang en peuterspeelzalen. In de wet zijn daarbij bepalingen opgenomen die een dekkend aanbod van voorschools aanbod moet waarborgen. Het doel is om voor jonge kinderen in PSZ en KDV een veilige en stimulerende omgeving te creëren, waarbij medewerkers in staat zijn om een risico op een taalachterstand in het Nederlands te signaleren en effectief aan te pakken.

Wetsvoorstel Passend Onderwijs

Op het moment van vaststelling van deze jeugdnota is het wetsvoorstel nog in behandeling. Het “Proces wetstraject passend onderwijs” voorziet in het in werking treden van de wet per 1 augustus 2012. In het wetsvoorstel wordt aangegeven dat onder passend onderwijs wordt verstaan: het stelsel van de voorzieningen voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben in het funderend onderwijs en het het middelbaar beroepsonderwijs. De Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra, de Wet op het voortgezet onderwijs, de Wet educatie en beroepsonderwijs, de Wet medezeggenschap op scholen en de Wet op het onderwijstoezicht worden gewijzigd. De wijzigingen hebben betrekking op de organisatie van de voorzieningen voor extra ondersteuning van leerlingen en de financiering daarvan. Er wordt een zorgplicht voor leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte voor de bevoegde gezagsorganen in het funderend onderwijs ingevoerd; er worden samenwerkingsverbanden in het funderend onderwijs gevormd; de middelen voor extra ondersteuning voor het funderend onderwijs, het (voortgezet) speciaal onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs worden gebudgetteerd; en tot slot wordt een verplichting tot overleg over de voorzieningen in het samenwerkingsverband tussen het samenwerkingsverband en de gemeente(n) ingesteld. Doel van deze wetswijzigingen is dat voor alle leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte zo passend mogelijk onderwijs wordt gerealiseerd.¹⁵

¹⁵ Bron: memorie van toelichting wetsvoorstel passend onderwijs

BIJLAGE 4 TABELLEN MET AANTAL JEUGDIGEN

Gebaseerd op de cijfers van augustus 2010.

Inwoners	Aantal
Totaal aantal inwoners	17.103
Aantal 0 t/m 23 jarigen	4.696
Percentage jeugdigen van de totale bevolking	27,4%

Tabel: aantal inwoners en aantal jeugdigen gemeente Waterland

Kern	Aantal jeugdigen 0 t/m 23 jaar	Aantal jongens	Aantal meisjes
Monnickendam	2.671	1.377	1.294
Katwoude	58	27	31
Marken	469	232	237
Broek in Waterland	717	375	342
Ilpendam	523	284	239
Watergang	98	60	38
Zuiderwoud	88	53	35
Uitdam	31	18	13
Purmer	41	22	19

Tabel: aantal jeugdigen 0 t/m 23 jaar naar gemeentedeel en geslacht

Leeftijd	Aantal	% van alle jeugdigen
0 t/m 4 jaar (voorschoolse opvang)	842	17,9%
5 t/m 12 jaar (basisscholen)	1614	34,4%
13 t/m 18 jaar (voortgezet onderwijs)	1290	27,5%
19 t/m 23 jaar (beroepsonderwijs)	950	20,2%

Tabel: aantal jeugdigen per leeftijdscategorie